

ШЫН

СОВЕТ ЭВИЛЕЛИНИН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСЫНЫҢ ТЫВА ОБЛАСТЬ БОЛГАШ ИЖЫЛ ХООРАЯ КОМИТЕТЕРИНИН, АЖЫЛЧЫ ЧОННАР ДЕПУТАТТАРЫНЫН ОБЛАСТЬ БОЛГАШ ИЖЫЛ ХООРАЯ СОВЕТТЕРИНИН ОРГАНЫ

1960 ч.
ДЕКАБРЬ
20
ВТОРНИК
№ 297 (4781)
Өртэз 20 көп.

Төрөз чурт дөз бадылааннар (1 арны). Социалистик демократияныч чайыннанчак тийлегеги (1 арны). Хамааты хүлээлгегин күүседип тура... (1 арны). СЭКП ТК-нын Пленумунга уткуштур: М. Мирчин.—Дүктен 1,5 миллион рубль орулга (2 арны). Чыгыт эптөөр бетондан инек кажазы (2 арны).

Кыштарда (2 арны). Ш. Күүүөгүт.—Тываныч Чиж (2 арны). Чаа сорулгалар-биле дүштүр (3 арны). В. Мирошников.—Бедик медерел (3 арны). А. Сидоркин.— Барааннарга өртөктөр (3 арны). Т. Воронков.— Чурттуң арга-нып байлаан камныг, чөп ажыглар (3 арны). Колония чурттарга болгаш улустарга ха-

маарышпас чорукту тыпсыр дугайында Декларация (4 арны). Импералистер, Конго Республиканын холунар ырдынар! (4 арны). Кынгонун чөп-чүмүзүндө хамаатылар-ны шеригте келдерин чарлаан (4 арны). Конгода америк саттыкчыларынч үлгүлелерини соксалыр (4 арны). Алжир улусту деткир (4 арны). КНО-нун Кол Ассамблеянын XV сессия (4 арны). Чемпионат доозулган (4 арны).

ТЕХНИКТИГ ДЕПШИЛГЕ ДЭЭШ

СЭКП ТК-ның июль Пленуму чеди чыл дөз демиселдин баштайгы түн-нелдери үндүргөн болгаш техниктиг депшилген улам кыай дүрөлдө-дириниң аргаларын айткан. Бистин тийлелгелериниң магалыч чаа-гайы ол Пленумун доктаалында чырыткыландыр демдеглеттинни кир-ген.

Чеди чылды хуусаа бетинде күт-седир, ажыл-агый тургузушкунунга партия организациаларының удур-тугалын күштөлдүр дөз бөгү улустуң шимчөөниң үлестир про-дукциянын бүдүрүн өстүрериниң болгаш транспортту жогуткучури-нин талаш-биле планда көрдүгөн тем-пильдери өрткөн бүтүн чартык чыл-дын дүргүзүндө дыка бедилер ар-ганы берген деп, ол чутула докумен-тиде чутулап турар. Июль Плену-мунан бөөргү үеде ол темпиль улам өскөн чутажок.

Партияның мерген угааның удур-тугалынын, совет улустуң патриот-чү көдүрүшкүзүнүн ачынында со-л экономика улам-на күчүлүг бо-луп бар чыдар. Коммунизмниң мате-риал-техниктиг базанын тургузар талаш-биле СЭКП-ның XXI съезди-ниниң айткан программасы амдыл-рада чедикшиңиң күстөттинни турар. Партияныч салган сорулгалын дүргөн күстөдире бистин куралыр-ларынчы болгаш аргаларынчы акы-ажыглар, бүдүрүгенин шалын-кын механикастары, оуу автоматы-дары, чаа, муракчы бүт-ле чүд-дерин дидим нептередери өртөкчө чутула.

Бистин Төрөз чуртувустун аас-кежигин болгаш чекетилдикчи-ниниң дугайында, улустуң чаагай бай-далын улам кыай бедилериниң дуга-йында СЭКП ТК-ның июль Пленуму-нун шийирлериниң ажылыч чон-нар чеди чыл планын хуусаа бетин-де күстөдир дөз сөрүк кириниңки-нин ажил-кыи-биле харымап турар.

Техниктиг депшилге, бүдүрүгенин организациаларын сайырашайкыла-ры, муракчы дурудалыганы массалык нептередери чеди чылды үндөткөн айтырым шийирлер — капита-лизм-биле экономикагга тыйынч чар-нышка үе-шагыс камнап алыр ар-ганы бөөр дөзүн совет кижилер тер-гини өкчө билер.

Областың дөз хөй бүдүрүгелери-нин коллективтери, дериглери билдиктиг ажылга, ачаа тургушкуну-наны узуушпа, бүдүрүгенин техно-логиянын өлкөдүндө тургаш, чеди чылды ийги чылдында продукция бүдүрүп үндүрерин дыка көвүдеткен.

Тыва аототретиң авто-септеле-редүзүнүң автомашиналар септөөр кол көрүзүлүшү тудун бо чылдын доозуп, мында чаа дериглери тур-гускан. Кызылдың сүт заводунуң сүттен алыну-туру продукттары кыл-ыр аргалын өлкөдүндө, ону чаарты дерөз. Кумутура өргөлдөнүң типо-графиянын чектери калбарган болгаш бедик бүдүрүшкүчү чаа ма-шиналар мындар бар апарган. Алгы за-водун чаарты дерөз болгаш салык-дык даараар чаа цехта тудуп турар,

жигүү эвестеринч блогуңуң тий-лелген болуп — дөз, соңукчу-ларын бадылаашкычы чааан. Сут-Хөл районуңа Сут-Аксы со-гулда участогунга баштай 10-ку классы Ондар Зина бадылаан. Бөгүн мөзгө эң-не өртүшкүлүг хүнү. 18 харылды. Артында-ла согулда хүнү таваржык, хамааты хүлээлге-нин бир-ле дугаарда күстөдир ас-кежигтиг болду деп, ол чутулаан.

Ичкин-Аксы участкага 77 хар-ды колдоочу Ооржак Ондар эң-не баштай көзгө бадылап турган, кыраан назымында магалыч чаагай чурталганы чуртпап, көрүп чө-р мен. Бүгү делетейге тыйынч дөз бадылаар-дыр мен. Коммунистг партия, Совет чааам делгереги! деп, йөрөөл салган.

Эрзин районуң «Чаа-орук» кол-лоотун хойжугу С. Сотпа бадылап турган: — 100 хойдан 130 хурагак алыр хүлээлгелги киж мен. Ам мөзгө кадарган хойларым түзүлгөп түрүп аелен. Төрөз 107 хойлар-нын хуратанарын бүрүн камгалап ап тур мен. Малымын кышкы бий-далы өкчө, мал чемын бүрүн сөөртүп чедирин алдым.

Соңукчуларынч бөгү патриот-чү чутажалары болза, Коммунистг партияны, Совет чакыты долгандыр оларынч сыйып каттыкшыкыны-ны чырыткылачыч көргүзүт.

Сут-Хөлдүн Чечетиг, Көпшес, Чаа-Хөлдүн Ая-Турт, Кара-Тад, Эрзинниң Бай-Дар, Мөзүн участка-рында бүгү бадылаашкын өртөнгөниң 7 шакта доозулган. Эрзин, Сут-Хөл районнарынч бүгү соңукчула-ры бадылаашкыны худускунуң 12 шакта-ла доозулган. Ак-Тургуунуң участок комиссаяның даргасы өш М. Көч-өөл бадылап кириптерген соңукчуларынч чалавшаан мынчы деп чутажалан.

— Бөгүн бүгү улустун байыр-далы, Россия Федерацияныч рай-оннар болгаш хоорайлар судазында согулдаалар хүчүнүн көлөгөн-биле холбаштыр силерге байыр чедирин тур мен. Бо согулдаалар совет кижилеринч бузулбас мораль-политик-тиг чыгыс өвчин көргүзүп болуп, коммунистерин болгаш партия ке-

СОЦИАЛИСТИК ДЕМОКРАТИЯНЫҢ ЧАЙЫННАНЧАК ТИЙЛЕЛГЕЗИ Бедик көдүрлүшкүн-биле Соңукчунуң сөзү

Декабрь 18-ге эвелелшеккен 12 республикаларга улус судтарында соңукчулар болган. Россия Федерацияныч, Украинаныч, Беларуссияныч, Эстонияныч, Литваныч, Молдавияныч, Грузияныч, Арменияныч, Азербайджан-ныч, Казакстанныч, Туркменияныч болгаш Тажикстаныч хоорайлар-нын, суурларынч ажылыч чон-нары улус судтарынч сонгаш.

Москвага 232 шийтекилеринч соңукчуру ужурап турган. Оң бүт-ле 2805 соңукчула участотарынч шуптузунга бадылаашкынар даң бадылаан эгелен. «Ильичиниң Муртуу-Барым талашы, Октябрь районуңа № 125 соңукчула участогунга дыка хөй чаа чуртталгалар бадылаан. Оларынч арзында «Красный пролетарий» заводунч ажылыччылары, тудукчулар-ды дыка хөй. Штукатурчулар брига-дир Г. П. Мирошников болгаш бюл-летенниң алган. Кадый Людья Алек-сеевна-биле ол нады бадылаар дөзгө ийи харык Таяна деп уруун өдөртүп алган келгенер.

Бистин урууус Черемушкыга төртүткөн бөдүр ийи. Бистер манжа үш-ле чылдын мурунда баш-тайгы бадылашкын тудуп эгелен-ген. Ам Чаа Черемушкыг барык 200 муң киж чурттап турар-дыр. Моск-вачыларынч дугайында, оларынч амдыралыч экижериниң дуга-йында совет чакык бо хире сагыш салып турар-дыр — деп, штукатур чутулаан.

Москванын Пролетар, Калинин, Ленинград болгаш өске-даа райо-нарында соңукчулар улуг ийдеп-көй өрткөн. 18 шак чедип турда, Москваыч болгаш Лесоварк районуң соңук-чуларынч 99 хуузу бадылаан. Ленинградтын өң улуг района-рынынч бирээси — Москва астава-

аы. Ачаа улус шийтекилеринч ком-мунист А. Н. Барканов бадылаптыр-ган. Ол — дынчангыр болгаш үндө-лөткөлдүг, быжыг белеткедиг юрист. А. Н. Барканов — Ленингра-дын коммунистериниң болгаш пар-тия чегинүгү эвестеринч блогуңуң шийтекегине депшиттирген 120 кандидатарынч бирээси.

Ол мыкшам Донда-Ростовка, Наль-чикинче, Улан-Удэге, Мурнуу-Сахалин-скиге, Брянскиге, Читага, Мурман-скиге, Орелга, Саратовка, Ижевскиге болгаш РОФСР-ниң өске-даа хоо-райларыга база суурларында соңук-чулдарга база-ла ийдепкейлиг өрткөн.

Киевтин ажылыч чоннары дыш-танылга хүнүдө база-ла байыр шийчи кири шийеттегинч соңукчула участотарынч барганар. Совет Конституцияда бияттыгган хамаа-ты хүлээлгезин күстөдирине киж чегин чүлөкчүлөрү турган. Хун-дун баштайгы чартында Украина-нын ийишмасыныч соңукчулары барык шуптузу бадылаан. Ол-ла үеде Белоруссияныч дыка хөй со-гулда участотарында бадылаашкы-нар барык доусту берген. Ол респуб-ликага 227 улус шийтекилеринч соңукчулар болган.

Демократияга болгаш кижиле үндөткөнүң үндөткөнгө кире эрге-ажыктырынч турар совет кижилеринч угаан-медерелиң беди-нин ажылыч чоннарынч соңукчула бөдүр чөрдөжө ол хире организаци-яг чөрүп турганын херетилген.

Ол дугайын эстон соңукчу, хоо-чун коммунист Эдгарий Морген-сон дыка өкчө чутажалан.

— Совет суд — эң-не шийчи суд. Хамаатыларынч үндөткөн өртө-ажыктырынч болгаш Совет Хоолуңу камгалап турар суд дөз бөгүмүнч сөткөлиңниң ханызындан бадылаар мен — деп, ол чутажалан.

Молдавияныч соңукчуларынч улус судтарынч эвелелшеккен республикаларга шуптузунга ам-чы чоннар боттарынынч бедик органициастын болгаш ийдепкейлиг көргү-сөкөн. Соңукчулар болза бөдүр социалистик демократияныч тийле-гезинч чайынанач херетилешкени-нинч болган.

73 хуузу, Арменияныч соңукчула-рынч 80 ажыг хуузу дүш чедип чөрда-ла боттарынынч соңукчула бие-лелгелерин алган бадылапкан, а Грузияга соңукчуларынч үшүн ийи кезин, Туркменияныч наймыс-талы — Ашхабадтынч соңукчулары-нынч 90 хуузу бадылапкан турган.

Вильностун Ленин районуң 30-ти соңукчула участогунга Аргентина-дан төрөз чегинче чокта чаа эң келген П. К. Губис база бир дуга-рында бадылаан.

— Осекени чегинге 30 чыл дур-гузунда чурттал мен. Ачаа мен чегин профивелел хурадыларга ба-дылаар чордум. А суд соңукчула-рынча киржир дөгөгө...!! Ам бо хүн мен Совет Эвилелиниң долу эргелиг хамаатымы апарган, улусчу канди-даттар дөз күзөлдөм-биле соңук-чунуң бадылаар чөрдөм — деп, ол бадылаар чөрдөм үнүп келген чутажалан. — Чер бө-дүрөөңнүн бүгү-ле ак-сөткөлдүг кижилеринч быжыг тыйынч болгаш улустар аразыга найырал дөз де-миселдин баштап турар кайгамчык-чы улуг күчүлүг чуртта чурттап турган, канчап черде чоргоарлаан-мас болгаш өөртөс бөөр.

Азербайджан ССР-ге соңукчулар политикагга улуг көдүрүшкүнүң-биле болуп өрткөн. Ол республикада соңукчуннарынч арзында херө-өжөнөр оңа хөй болган.

Казакстанга болгаш Таджикстан-ныч хоорайларында база кишлак-тарында соңукчуларга база-ла улуг ийдепкей-биле болуп өрткөн.

Декабрьнч 18-ге улус судтары-нда соңукчулар болган эвелелшеккен республикаларга шуптузунга ам-чы чоннар боттарынынч бедик органициастын болгаш ийдепкейлиг көргү-сөкөн. Соңукчулар болза бөдүр социалистик демократияныч тийле-гезинч чайынанач херетилешкени-нинч болган.

Самгалдай. («Шынын» норр). Россия Федерацияныч талаш-биле улус судтарында соңукчулар бүгү чуртамы мыкшам Тес-Хем районуга база эң-не организациастыг өрткөн. Райо-нда бүгү участотарга бадылааш-кын 11 шак четпөздө доусту бер-ген, а Ак-Эрин, Устүтү-Шынаа, Берг-Дар согулда участотарында бады-лаашкын эртегиниң 8 шакта-ла доо-зулган.

Бистин чуртувуста шын шийде-ге эргелен чоңун ортуздун үнөн, чөп-биле быжыг харылаалыг кижилер боттандырып турар. Районода улус судунуң соңукчуларынч соңукчуларынч 99,9 хуузу кирешкен бол-гаш шийтекегине кандидат Василь Чалыкович Сарбаа дөз соңукчу-ларынч 99,6 хуузу бадылаан.

Самгалдайда бирги соңукчула участогунга 72 харык М. Начын муран бадылаан. — Делетейге быжыг өң-тайбын, найырал дөз бадыла-дым — деп, бистин төрөз Коммунистг партияныч, Совет чааамс-тың даштыкы ленинич политика-нынынч чөштү болгаш шымынынч назылыг соңукчу деткип илеретен.

Шуурмакта үлестир комбинаты-ның амгы чазаныкыны ноябрьда бүдүрүлгө планын 124 хуу күстө-көн Н. Соан бадылап тура мынча дөз: СЭКП Тен Конитетиниң алвары Пленумунга уткуштур декабрьда ажыл оваалдамы 150 хуу күстөдир мен.

ХАМААТЫ ХҮЛЭЭЛГЕЗИН КҮҮСЕДИП ТУРА...

Коммунист болгаш ажылыч партияларынч Медегелин болгаш Кыйгырынч танышкан, сөрүк кир-ген бистинч областың ажылыч чонна-рыч соңукчула бадылаашкыны чаа күш-ажылыч көдүрүшкүнүң-биле болгаш бедик мораль-политиктиг ийдепкей-биле учуражып, СЭКП ТК-нын январь Пленумунга уткуштур бедикткен хүлээлгелерин алганар.

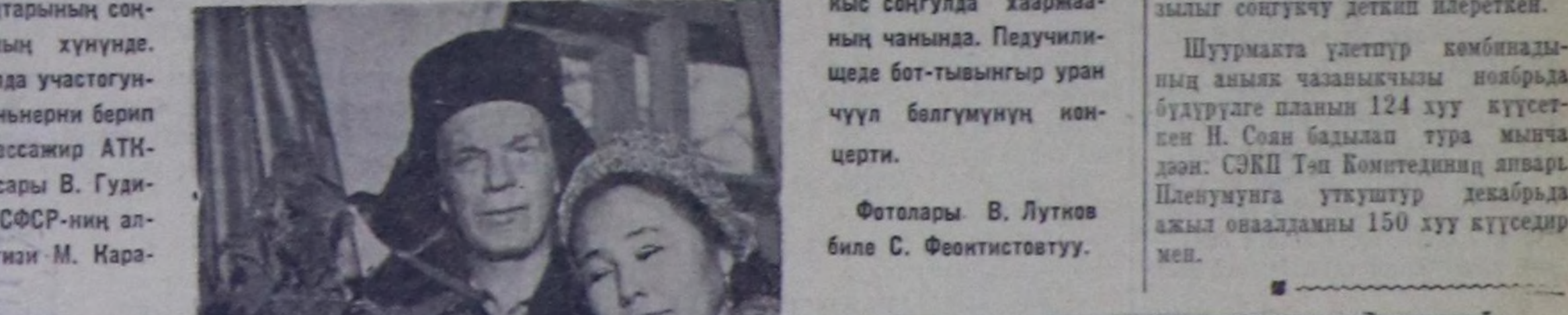
Шак мындыг үеде улус судтарында соңукчулар болуп өрткөн. Бадылаашкын бистинч областа тер болганга организациастыг эгелен, соңукчулар чыгыс эп-сеткил, күзөлдө-рүк-биле бадылаашкынынч бер-гилер. Кызылдың Соңу-чөп талашы участкага алгы заводунуң хоочун ажыкчыны, амгы үеде пенсионер өш Рощин хамыктың мурунда бөдө-лөткөн алгаш, бистин Төрөз чурту-вустун өң эки оодлары, кыстары дөзгө, эң-не чөштүг болгаш демократ-чы совет суд дөз болуңуң бады-лаашкынынч берген.

Току районуң ИВ, Адыр-Кезиг Улус судтарынынч соңукчуларынч хүнүндө. № 6 соңукчула участогунда бюллетенчыни берип турары. Пассажиры АТК-ынч сесеры В. Гуидин биле РОФСР-ниң алдарлыг артисти М. Кара-

улус судтарынынч соңукчулары өр-төнгөниң 9 шакта-ла хүс хуу бады-лаашкынынч бергенер. ИИ участо-гунга 78 харык Ак Боданай: «Со-вет хамаатымы мен, делетейге эң-не шийчи, демократтыг суд дөзгө ба-дылаашкынынч берип тур мен» — дөз. Эш Ак Боданай шаандакы бөдү-лүк теригдекич кижилеринч өртө-ажыкы камгалаан, чоңуң хөй ке-жигине удур шийдепкей бистинч судуусу-биле канчап-да дөмөйлөшүп шийдепкей чутажалан. Ол-ла районуң «Совет Тыва» колхозунуң ан-чызы эш Чогуна Баран соңукчула мурунда хүнде күтүргө 10 муң ажыг рубльдиң өлүгү дугаар деп хүлээ-лгени алган. Ол-ла колхозотуң саанчы-ам эш Хувааска Баран бөдүлгө бы-жылаттыгган инек бүрүзүндө со-нулда хүнтүге чедир 1716 кило-грам сүтүңгө сагган болгаш 1961 чыл-да инек бүрүзүндө 1800 килограмм сүтү саар деп бедикткен хүлээлгени алган.

Районарынч соңукчула участо-клары бот-тыныгыр уран түдү бөдү-гүмөриңиң хөй-хөй концерттери болган. Тес-Хем районуң Ленин атыг көдө ажил-агый артелиниң Хү-рөң-Дугай сүт-баран фермазында коммунист күш-ажыл бригадасынч адын чедип алыр дөз демисе-киңи турар бригаданч киржикчи-лери Берг-Дар суурунга болгаш өртөн фермаларына солун концерттери көрүсөргөнөр.

Областың ажылыч чоннары СЭКП ТК-ның январь Пленумунга чаа-чаа бедик өргүзүлгөңүң учуражып, чеди чылды ийги чылдынч планынч онаалгаларын долду болгаш ажыг күстөдир дөз социалистик чарын-тарын, бөгү хүлээлгелери улам мас-салымы-биле калбартып, боттарынынч патриоттуг күзөлдө-чүктүдүн илередиң туралар. Совет Тываның амгылыч чоннары улус судтарында болган соңукчуларга боттарынынч хамааты хүлээлгенин база катан төлөткөн-биле күстөкөн.

Улус судтарынынч соңукчуларынч хүнүндө. № 6 соңукчула участогунда бюллетенчыни берип турары. Пассажиры АТК-ынч сесеры В. Гуидин биле РОФСР-ниң алдарлыг артисти М. Кара-

мыс соңукчула хааржаан-нынч чанында. Педучилище-де бот-тыныгыр уран чүүл бөлүмүнүнч кон-церти.

Фотолары В. Лутков биле С. Фоктистовтуу.

— Делетейге бистинч Совет Хоолу дег шийчи Хоойлу чөк. Совет Хоой-лу дөз бөдүмүнч бадылаашкыны-нынч берип тур мен — деп, «Тыва туду» № 1 туду-монтаж өргөлдөниң сурагыг даштыкы Василий Карпо-вич Цуканов № 9 соңукчула участо-гунга хамыкты мурап келген, бюл-летенниң хаарлааче сукаш чутажалан.

Бистинч корреспондентис-биле беседаныңа Василий Карпович мын-ча дөз: — Мен, ам 96 аал ишти чурттар бадылап ажылап тур мен. Бо бажыны декабрь 25-ге ажылапта кирир бис. Бо бажында бистинч совет кижилер, оларынч аас-кежигтиг бичи уруулары чурттарында улугу-биле чөргөарлаан түр мен. Даштыкыда, илангыш Конгода, Алжирде, Лаоста болгаш өске-даа чамдык чурта-рада болушкунарынч дыншаан, киж кайгаар-дыр. Ол чурттарда болушкуннар дөгөгө араатангыч чоруктар-дыр. Совет чуртка өскөниң-ге болгаш чурттап чоругурунга база бөдүмүнч чоңуңга бараан болуп чорутуруга улугу-биле чөргөарлаан түр мен.

Кызыл хоорайнынч өске-даа соңукчула участотарына мыкшам, № 9 соңукчула участогунга улус судтары-нда соңукчулар бүгү улустуң улуг көдүрүшкүнүң болгаш патриоттуг чөрү-биле өрткөн. Соңукчулар Иван Кондратьевич Кураев, Рей Иванович Федоровская болгаш Геор-гий Кириллович Шагаров олар дөз боттарынынч бадылаашкынынч чан-гыс киж дег бергенер.

Бир эп-сеткил-биле

САМАГАЛДАЙ. («Шынын» норр). Россия Федерацияныч талаш-биле улус судтарында соңукчулар бүгү чуртамы мыкшам Тес-Хем районуга база эң-не организациастыг өрткөн. Райо-нда бүгү участотарга бадылааш-кын 11 шак четпөздө доусту бер-

СЭКП ТН-ның Пленумунга уткуштур

Дүктөн 1,5 миллион рубль орулга

Өтр районун «Торгалы» колхозу бүдүн дүктү хойларын алтай уксаалык бүдүрүкчүлөр-биле хайнакташтырар ажылды кам чылдарын иштинде чорудуп келген. Оон түнелинде колхоз чеди чылдын ийги чымында дүк талазы-биле алган социалистик хүлээгелери күүседип шыдаа.

Хойну уксаалык өжидерде ап турар хемчегерлис мындагы бирезде, хойну тарып бооздыр ажылды шыр болган чедикчилер чорударыче кичэңей салдымган; ийде, хайнак хойларын өң-чүзүгүн ылгап үзөр болган дүгүн сорттап алгаар ажылды чоруткан. Дүктүн шынарлы барымдалап илгалары колхоз ону заводче шүүт чорударына амыкты.

Коммунист хойжу

— Артеливис чаа тургустунганынын баштайгы чымында инитини малын кынарга кадартырыла деп айтырыгы чутаалажык турда, колхоз-колхоз мадлары боттарынын хирмысалгынына хүлээп алырынын дидим эгелекчилери колхозтун коочун коммунистери болган бис.

Хойжуну толоргай санап чутаалаанындан адырга, тос чылдары 2870 амык баш хойларын колхозтуга өстүрүп берген болган сөөлү беш чылдары уду хойларын менде өстүрүп келгенден 3750 амык килограмм дүктү, 912 центнер эйти бүдүргөн.

Колхозтун бүгү хойжулары бо чымын дүк бүдүрө талазы-биле биче өвөс чедикчилеринде болган. Хүлээрге бугаар 304 центнеринде орунуга 313 центнер дүктү күрүгеге саткан. Ол дөргө 1953 чылда районун бүгү колхозтарынын саткан дүгүндөн бешин хей болса.

үнген кошкарларын өң дээрелерин шилеп адыртырып база Чадаанада дуржулга станциялындан келген кошкарларын амыктап турар бис. Оон түнелинде ийги салгалдык хойлары боткур шымак болган дүк талазы-биле бир хардыг хураган дөптөлөр бешин 3 — 3,5 кг, улуг кыс хойлар 3,5—4 кг, ирттер 4—5 кг дүктү берип турар.

Бисте тус черини бүдүн дүктү хойлары 3300 баш, баян салгалдык хойлары 14 муң амык, ийги салгалдык — 6728 баш. Ичанганш хойнуң 86 хууун өжиктеке, Ичангаарга бүгү хойну уксаалык өжидерин 1962 чылда үсө шиптирлеп шыдаар болган ийги салгалче шилчилерин 1965 чылда күүседир бис. Дүктүн бот-үнеси чыл бүрү чинген турар. Бир өвөс 1959 чылда бир килограмм дүктү бот-үнеси 16 рубль 84 коп. турган болса, бо чымын 14 рубль 76 коп. болган. Мурнакчы хойжулар Бурбужал, Көмбуй-оол, Седип, Куулар Салчат-оол, Кыргыс Салчат-оол олар хой бүдүрүгүн 4—5 кг варын болган чартык варын дүк-

Дружиначы кайын эндээр

Куулар Машпак-оолга удурткан өжи-турангы улусчу дружиначыны амыктап бистең колхозка өки билдинтип апарган. Дружиначы кижигинери ам үжөн амык турар, оларын хей кезин колхозчу аныктар.

Колхоз 1961 чылда хойнун инити баш санын 29 мундан амык өстүрүп болган он 95 хуууну уксаалы өжиктигенин турар, ортумаа-биле бир хойдан-на 2,8 кг дүктү амык болган күрүгеге 73 тонна дүктү садыр хүлээрге алдымган. Өшкүлүн беш санын 14364 чедирер болган он 40 хуууну уксаалы өжикчилери чедиң амыр.

Колхозтун малчыныры СЭКП ТН-ның январда болур Плену-мунга күш-ажылчы чедикчилерини укжураш дөмө мал кичтагаашчынычче, чаа малды хүлээп алырынын беткелигине бүгү күштерин салып турарлар.

М. МИРЧИН, Өтр районун «Торгалы» колхозунун даргазы.

О. МАНДАРЫЙ.

Чыып эптээр демир-бетондан инек кажаазы

Москва чоогунуң Моссовет аттыг союзунда чыып эптээр демир-бетондан кылган аркаларыг инек кажаазын дуржулга кылдыр тудуп дооскан. Оон төлөвилелин «Гидросельэктро» дең төлөвилели институтунуң тускай эртемчилери амыктап кылган.

Инек кажаазынын ханазын элөөн ашан демир-бетон аркалардан өптөл кылган, тырып казырган тускай бетон шымак-биле дөңсөргөш, кыска телчек бетон-биле чылгылап каан. Ол тудугуна ханазынын кырын асфальт материалды-биле шыккан болган чымак материалдар-биле кырын базырган.

100 инекти баглавын ажаарыга таарыштырган индик инек кажаазын тудурунун чарыгалды өжөк көөргөлд инек кажаазыныннын 20—25 хуу биче. Оон индик индик кажаазы 15 конукта тудуп доозуп болур.

Амык үлө институтта 100 инек кирер ийн кат аркаларыг инек кажаазынын төлөвилелин амылда кылдып турар. Ол кажаазын ийги кылдып 10 муң дага оолдарын тургузарына ийке азы саклап кылдыр амыкыл болур.

Чурукта: Моссовет аттыг союзта чыып эптээр демир-бетондан кылган аркаларыг инек кажаазынын тудуу.

Фото О. Кузьминич, СЭТА-ның фотохудожник.

Башкыларымга

Черин чегөн шилээ-даа, Чечен өстү чыгында-даа Авыралам, ачы-дузаң Алап, санап сыйыргы дөг, Ийдег бедик алдар туткан, Ийдег чыгыг күзөл догдан Те-шага хайлып чиптес Үнелиг өс тыпса-тыр мен. Берген билиң—бүтү чурттуң Беремчезин амыкшыкан, Айже үнер корабалдыг Адрезин бижижишкен, Чылдан чыме хөрөөлөй хып,

Чырык хүн дег улам чаттып, Бодадарын, күзөлдөрүн Боттуг ишке доктаалып тур. Буурул академик: «Буурун-ла башкымын» дээр. «А»-ны билбес бичин оол-да: «Авырдыл башкымын» дээр. Ичанганштың бүгү чоңуну Бима синген, хундуктели Башкыларым силерлерге Байыр тудуп мөгөйдим.

О. СУВАКПИТ.

Редакцияның почтазындан

КЫШТАГЛАРДА

ТАРААЖЫЛАРДА

«Ишкын» колхозтун тараажылары келер чылдын чакты тарылгагына хергелээр 233 тонна тараа куулырларынын үзүрининин шадга уруп белектер алганар. Ам ында 14 тараажылар үзүрүн арыглашынын чорудуп турарлар. Олар 80 тонна кымыл-тасты башталыр хунуге хей үзүрининин арыглашына, Ол ажыктагы эштер Хуна, Дойбу-Хаа, Часык, Айлымдаа, Өлөймаа иденкейлик кирешкенер.—СЭКП ТН-ның январ Пленуmundu амыктынар хунуге бүгү үзүринин белең турар!—деп тараажылар чутаалап турарлар.

МУРНАКЧЫ САДЫГЫ

Район төвүнде септелге-техниктег станциянын чанында магазин өргөлекчизи эш Востриков садып амыкчыларга эңгит, эзелек, лавынгыр-түндүр амылдап турар. Ол магазин баарына кийерде салып амыкчыларын чатырган кол барымдалап турар. Ичанганш он садымында баарынар чүгүрүк, сагырчычал. Эш Востриков ай, квартал планынын чүгү чедир өвөс, харын амык күүседип турар.

Салдыжылар арамында социалистик чарыштын тилкечтеринин бирээни эш Востриков чеди чылдын ийги чымында 1 миллион 200 муң рубльдин баарынын саларын хүлээнген, бо чылдын он бир айларында-ла 1 миллион 162 муң рубльдин бары-нарын чоңга саткан. СЭКП ТН-нын ам болур Пленуmundu уткуштур алган хүлээлгенин күүсөдирин эш В. Остриков хүлээнген.

Н. ЧЫРТАНПАН.

Дружиначы кайын эндээр

Куулар Машпак-оолга удурткан өжи-турангы улусчу дружиначыны амыктап бистең колхозка өки билдинтип апарган. Дружиначы кижигинери ам үжөн амык турар, оларын хей кезин колхозчу аныктар.

Ажыл кылбастарын, тоянчыларын, арагычыларын, хей-нигитиниң корум-чүрүмүнүң уречкилерин дружина өй-шаанда илередиң, эш-хууунуң сугуңче болган кылээ күүсөмөчө хемчег алыр-биле шилчидип берип келген. Чүгө сөөлү үш айларда дружиначы штавын хей-нигитиниң чүрүмүн үрөөң 18 кижилерин илээдиң тыпкан. Монгуш Семее-оол дөдөрүн аргаалап алган бодунуң угбасы Анайын өттеп, С. Колду-оол, О. Балчанап, К. Монгуш олар күш-ажылчы чүрүмүң урар, кескүлөк аргаалап чоруп турда дружиначылар тудуп, оларга шымынын сагымдырыгларын берген. Ам олар боттарынын бүдүрүүн минипти, ыныг таарыкчаларын моон солгаар болдуру-нын хүлээнген, колхозта илпекпей-

лиг амылдап турарлар. Мурунда болгулаан таарыкчаларын алган көөргө, куда инекке азы өскө-даа шайлагалар болган черлерге кайы хамаан чок кижилер чыгып, аргаалап, шош-содда үндүрүп тургулаан, ону ам соксактан болган чүгө амылдап хостуг үелерге чүрүмүң өрттирерин чүрүмчүткан. Ийдег кезе-лерде хайбарал дежурыйларын үндүрүп турар.

Дружиначы анык оолдар, кыстар киж бүдүрүп тус-тус хүлээ-лелгил дежурыйлар чоруп турар. Айның иштинде ийден өвөөш өвөс, дружина кижигинеринин дуржулга солчушкунарын эртирип, дружиначыларын кылган амыкдарын өчөдүн дынап турар. Улусчу дружиначылар С. Стге, М. Өпей-оол, С. Серен, А. Аракчаа олар өң-не иденкейлик амылдап турарлар. Оларын ку-дунмучга, фермулардын бажы-нарына, фермаларга-даа күрүп болур.

В. ЭДЕР-ООЛ.

БИСТИҢ ҮЕНИҢ МААДЫРЛАРЫ

Тываның Чижги

Чоон чудуктарны кожуп турган кылган шамакта барык-ла бүдүн сааратты салып алган С-80 трактор мурувушта кел чор.

Хаянын алы совохо төвүндөн ылай 5 километр черде деп дынаан-даа болувауса, тодаргайлап алыр-дыр дишкен, машинамыс доктаалы кааштымыс.

Чураб хар чаа-ла амын чоруур хире назылгы дитт кара өр, тракторун доктааткан, биче уткуй кылаштан берди.

Оң эжини амыкташ кире берди. Өрөддиң ишти бус-биле догдан, барык-ла ис башкаралып кылаштары берге кире. Кижги ортузу бешин четпезин хире назылгы анык өр бисти уткуй кылаштан кел чоразын кыруң кагдымыс.

Күхняның кол повары ол дөдөрүн өскө билдинтип турган. — Эш Хаяң силер силер бе, эжин—дөш, хол сундум. — Ийе, мени Хаяң джигр ийин, эжин—дөш, бистин-биле меңдилешти. — Мотор ажылдавастан берген, ийи шаак амыг хуржиң келгеним Юу-дур ийин—деп, хаваанда хал багып турган дөдүн, чүзүрү-биле тузук кылдыр дааран каан комбининиң чени-биле чода тырттышаан чутаалады.

Хайндыртып бөөр-дир бис, тырткан сүттү фермадан өккөп турар. Чудан баш хайндыртып, өң-биле сүттен бөөрге, олар медээжок семиртир чүвө-дир.

Чезе хаваан азырап турар силер?—дөдөрвиске ол: — Чер базар боду 450 чедип турар хаваан боор ийин бо. Оң барык-ла келик хирези чаш чүвөлөр-дир ийин—диңдир.

бес-дир бе?—деп, Херелмаадан айтырдымыс.

— Дүк чок болган бө түвөлөргүн доңуучалы мырынай дөдүн болдуру ийин, чөм донар мурунда боттары дидиреп эгелээр, оозун буу-лаа чип-кеш-ле, саванд аразычче бурт-ла дөдөрлөр.

Ол тренчик байдалды көргөш: — Кыштаар черинер-ле бо бе?—деп Херелмаадан улаштыр айтырдымыс.

— Буду суур чанында чаа кажаа кымыл турар дээр чораян, та кажаа-чезе доостур чүвө, инчал чоруй көкө-ле алаар боор бис ийин—деп, арай бүзгөк чок анык харымылды.

Ажылны доозупканы-ла ол боор, ол аразында Союн Хаяң база-ла че-де хонуп келген. Бадайыңа дузаалы берди.

риниң дугайын улаштыр чутаалай берди:

Сурагыл хаваан ажаакчызы Чижгин дугайында медээ бүтү чуртга тарай берген. Хаяң ол бүтүгү солун-нардан номчуп танышкан, хаваан азырап семиртир ажылга кирер дугайында совохотун дирекция черинге айтырып тургузар деп шиптир-леп алган.

Совохотун директору-даа, кол зоотехникти-даа база партия эге организацианың секретары-даа баштайгы удаа арай чигинип, «дуржулга чок кижиге хаваан хүлээдирге эки түнөл-даа бөөр деп бе»—дижиң турганар. Ичангаа-даа Хаянын хей удаа дилзөн барымдалааш, семиртиргеле хаваанын аңаа хүлээткен.

Бажан ол ажылды хүлээп ап турда байдал шынап-ла териниң берге

болган кадайы Херелмааның уйгу-чылды чок кезе, кымылак байдалына идеген турган.

— Ча, Херел, байдал-даа билдин-тир. Чоонган бис, демисежиң кирил-леттер бис бе—деп, кадайыңа чута-гаалаан.

Херелмаа ашаанче көргөш: — Хүлээнген күштүг деп чутгаа бар болгай, ажылды хүлээп алганда кылар алаар—дөң.

Он бөөр-ле Союн Хаяң болган он кадайы Монгуш Херелмаа олар совохотун хаваан ажаакчыларын боо-лур берген. — Бо чымын хүлээлгегер канчаар күүсөттинер—деп эш Хаяндан айтырдымыс. — Муң амык баш хавааны өстүр-рөп болган семирти азыраар, күрү-геге 100 тонна амык азын дужаар хүлээлгени алган бис. Ол хүлээрге ам амык күүсөттинген. 1037 баш хаваанын доруктур азырааш, семир-тир, күрүгеге дужааган бис, он дөдүзи 107 тонна болган, азы бир хавааның дург дензии 98 кг болган. Он амыгда 200 амык хаваан-нарчы чаныгыс удаа төртүкеш, дужаар кылдыр төп фермаке үзүп чо-руккан бис—деп тайылырлай аарак харымылды.

түтү азырашынан, семиртир, күрү-геге 200 тоннадан кулу өвөс эйти дужаар деп бодап турар бис.

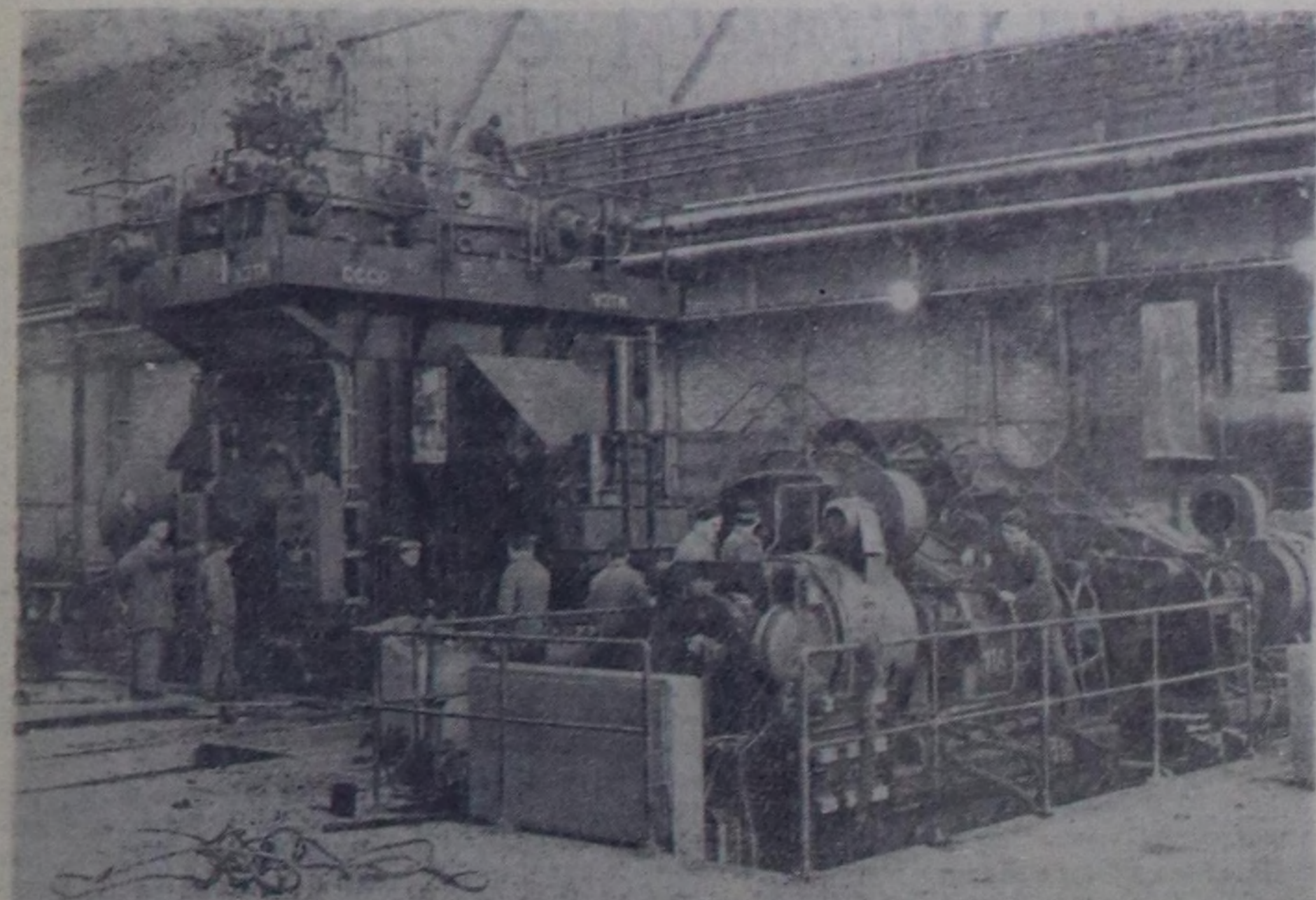
Хаваан элдингиз бот-үнесин чинге-дир дугайында каандыг хемчег ап турарын чоңуурап айтырдымыс.

Совохотун бүдүрүлгө-сан-хаө планнада бир центнер хаваан элдингиз бот-үнеси 801 рубль болуп ужураут турган болса Хаянын бүдүргөн элдингиз центнер бүтүргө-ле 794 рубль болган, ичанганш совохока дыка хей түнүг амыг орулганы берген.

Ичангаа-даа совохотун дирекция чериниң талазында хаваан ажаакчы-зы Хаянын ажылдагыч канчөөгөй ам-даа кошкак дөдөрүн айтыры чугу-ла. Чижэе, семиртиргеле хавааныны-ң кыш ортузунга чедир чайгы ла-герге туруп келгени, ол шымак удуг күш үнер амыкдарыны долу механизаттыгынааны болган өскө-даа чүдүдөр алаа хамааржыр.

— Хаваан кажаазы тудурунга хей хөрөгү үндүрбей, бо чайгы лагер-ниң чанынга улуг онгардан какаш кырын дуглап, иштинче долдур са-ваанда төп берип күрүнер деп чайны өттүр дилзөн мен, ону херекке ала-лаанар—деп эш Хаяң хомудук чута-гаалады.

Бир өвөс чайгы үлө хемчег алган болса мындагы берге байдал тургу-гунмас ийик. Мадырылгы күш-ажылда Союн Хая-нын өң-булзөн-биле бистин бесе-тавыс инчаар доозулду. Кижини күш-ажыл алдаркылар деп улустуң чутаалажыры шыккан, Союн Хаяң болган өң кадайы Монгуш Херел-маа олар шынап-ла мадырылгы чо-рукту кылып, Төзөөн чурту ботта-рынын күш-ажылды-биле алдаркы-лыктыр бистин үениң мадырыл-гы-дыр. Чус тонна эйт—ол дөргө 7300 кижиниң бир чылда чинр эди болур. Ш. КУЖУГЕТ. Чурукта: Союн Хаян.

ЧЕХОСЛОВАК СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКА. Мистекте демир шуксур «Сталинград» деп заводта проткатны күчүлүг цегия тудуу турар. Цехтин кол кезини-проткаттын улуг станогун Совет Эвилелиндел алган.

Ол документтерге хей-ниитинин ЧУРКУТА: Совет болгаш чехословак тускай эртемчилер проткаттын күчүлүг станогун чыып өлтөртөр доозуп турары. ФОТО: В. Шворчинки. Чехословак телеграф агенттиги.

Колония чурттарга болгаш улустарга хамаарышпас чорукту тыпсыр дугайында Декларация

НЬЮ-ЙОРК, декабрь 15. (СЭТА). Колония чурттарга болгаш улустарга хамаарышпас чорукту тыпсыр дугайында декабрь 14-те Кол Ассамблеянын хулээп алганы Декларацияда демделген турары болса, «бүгү улустарын дең аргезинин болгаш бот шинтирлеттинеринин принциптерин хүндүлөп көөрүнге база дикшин аргезлерин болгаш расаны, эр, херэжени, дылы, чүдүлгези ылгад чокка бүгү кижилерге хосталгаларын бүгү-ниити хүндүлөп көөрүнге болгаш сагымынга үндээлөө, туруштук чорукту болгаш чаагай байдалдың база тайбын болгаш найыралдык харылаалардын таарымчалык байдалдарын тургузганы эржеж чутуга».

Нью-Йорк, декабрь 15. (СЭТА). Колония чурттарга болгаш улустарга хамаарышпас чорукту тыпсыр дугайында декабрь 14-те Кол Ассамблеянын хулээп алганы Декларацияда демделген турары болса, «бүгү улустарын дең аргезинин болгаш бот шинтирлеттинеринин принциптерин хүндүлөп көөрүнге база дикшин аргезлерин болгаш расаны, эр, херэжени, дылы, чүдүлгези ылгад чокка бүгү кижилерге хосталгаларын бүгү-ниити хүндүлөп көөрүнге болгаш сагымынга үндээлөө, туруштук чорукту болгаш чаагай байдалдың база тайбын болгаш найыралдык харылаалардын таарымчалык байдалдарын тургузганы эржеж чутуга».

гаар туруп турар чоруу делегейин экономикадык кады аялдамалыгына көгүлдөргө моондатып, хамаарышпас улустарын социал, културалык экономикадык көгүлдөлүг боотгон турары. Шыңгыс кризистерден чайлаар талөөдө, колониализмге болгаш өөндө биле холбашкан ылгай көөр чорукту кыдыр-дас практикасын өскө кылып журутуу» деп мында демделген. Кол Ассамблея «колониализмдин өң бүгү хевирлери болгаш илерөөшкиснери-биле кады саат чокка болгаш чутга чокка узуткаарынын эржеж чутугазын шинтирлики-биле чарлап тур».

Улуг сонургал

ТОКИО. (СЭТА). Япониянык Коммунисттик партиянын ТИ-ынын органы «Асахата» солунунд диннадып турары болса, ол солунунд Чевулеп хуралдың документтеринин парлаан номерин каш-ла минута иштинде салып алгаш барган болгаш чедишпей барган болуп турар.

Ол документтерге хей-ниитинин үндүрер деп шинтирлөөн.

Конгода америк саттыныкчыларнын үлүгедиглерин соксадыр

КАИР. (СЭТА). Азиянык болгаш Африканык улустарын эң-сеткил каттыштырылга организациянын доктаамал секретариаты Патрис Лумумбаны болгаш оң чоккө эштерин хосталдыр-биле шинтирлиг хемчеглер алдын дилээп кыйгырыгы африка-азия эң-сеткил каттыштырылганын бүгү национал комитеттеринге декабрь 14-те чоруткан. «Африка болгаш Азия чурттарын да эр, херэжени эрчим акы-дунмалар! Силерге болгаш Азия, Африканын бүгү улустарына, чакатарына, бүгү-ле национал, хей-ниити болгаш политиктиг организацияларынга, национал хамаарышпас чорукту, хосталганы болгаш төлептиг чорукту күзеп турар бүгү кижилерге доктаамал комитет бө кыйгырыгы үндүрү» деп мында чутугалаан.

Конго улустун мадырлык оолдарын амы-тыны айылдал Сөлүтү диннадыгы өлүгүлүг алырты, калыгдошкун болгаш кара-сөгүштин-биле оптамы чүс чылдардагы хүрээ сундундан-даа артык болуп турар эриш-шагымдарын уружундан Патрис Лумумбанын кара көзүлбөстө. Африкада, Азияда эрчим эр, херэжени акы-дунмалар! Национал хамаарышпас чорук болгаш хосталга дээш конго улустун демисели чүгле оларнын эвес, харын силерин база демиселин болур. Хосталганы болгаш хамаарышпас чорукту күзеп турар бүгү кижилерге уурлаанышкыкта боттарынын үнү кадып, ам мобутучу кара бажынар да хиличкеттерип турар патриотчуларже холук сунар ужурулар. Оларнын хосталып үеринге дүзээлар учурулу силер!

КНО-нун Кол Ассамблеясынын XV сессиясы Политиктиг комитетте

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Политиктиг комитет алжир айтыртыгы чутаала-жып көөрүн декабрь 15-тиң кезежине дооскан болгаш Азиянык база Африканын 24 чурттарынын кирген резолюцияны бадлаашкынарнын хей нуруузун-биле хулээп алган. Ону 47 төлөөлөр деткээр; Каттышкан Штаттар баштаан колониализм курүүлөр-биле кады 20 күрүнелер анаа үдүр бадлаан болгаш 28 төлөөлөр

дадалаган. Ол ышкан дөрт төлөөлөр французтар-биле кады ол бадлаашкынарга киришпөөн. Ол резолюцияны доктадып турары болса КНО-нун хыналданы-биле, хылаараашкыны-биле Алжирге санал-онал алышкынын чорудар болгаш анаа алжир улус бодунун чуртунун салым-хууаун хостуу-биле тодарайыр учурулу.

Дораан соксадырын негезен

ПARIЖ. (СЭТА). Алжир ажылы чоннарды бүгү-ниити эвилелинден келген телеграммага холбаштыр Күш-ажылдың бүгү-ниити конфедерациянын национал комитети Бенуа Франшонуат ат салган телеграмманын Каттышкан Национал Организациянык чигине секретариатын чоруткан. Алжирде дүшкүрүлүг болушкуну барымдалаш, очке улустар ара-

зынык комисионун чорударын Алжир ажылы чоннарды бүгү-ниити эвилели силерден дилээп болгай деп телеграммага айыткан. Ол негелде дүрүм баураар деп айтышпаан, Алжирде учур-дүрүм чөк чорукту дораан соксадырын негезен чыксаалдарны, ажыл соксадышкынарнын кылырчычте Франциянык ажылы чоннарнын ББК кыйгырган.

Ферхат Аббастың чагаалары

ПARIЖ. (СЭТА). Алжир Республиканык тур чазанык даргазы Ферхат Аббас Африканык он күрүнелеринин баштыкчыга чагаалар чоруткан, Алжирде байдалдың шыңгымын айтыркан. Француз чазанык Алжир таалазы-биле политиказын Ферхат Аб-

бас сойгалап илеретпешпаан, «демократтык тур улустун эржеж болгаш акы-дунма африка чурттарын оларга каттыжып турарын» КНО-га камгаларычче ук чурттарын удурутчуларын кыйгырган.

Эфиопияда байдал

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ассошиэтед Пресс агенттигидин Вашингтондан диннадыгы баураар алырты, император Хайле Селассиеге үдүр күрүнө артыдагы кылып дөң оралдышкыны буурап дүшкен деп Эфиопиянык элчин чери декабрь 16-да диннаткан. Аддис-Абебада корум-чуруму болгаш оожургады тургускаан.

ПARIЖ. (СЭТА). Франс Фесс агенттигидин корреспондентинин Джибутиден (Француз Сомализи) мөдөөлөп турары-биле алырты, император I Хайле Селассие декабрь 16-да Аддис-Абебада чедиш келген деп «Эфиопиянык үнү» радиостанция дамчыткан.

Бадлаашкынар санаттыганы

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ноябрьда болган президент согудаларының бердинген бадлаашкынарнын доа күрүнелерин Ассошиэтед Пресс агенттиги Вашингтондан диннат-

кан. Демократтык партиядан кандидат Джон Кеннеди 34.221.355 бадлаашкынарнын, республикалык партиядан кандидат Никсон—34.109.398 бадлаашкынарын алган.

Чемпионат доозулган

РИГА. (СЭТА). Чуртка бири чөр дээш херээженерин хөл-шыдыраа маргылдазынык чеди ойнатыр маанай салгылары болган. О. Рубцова, Н. Галдинашвилинин удуу алган. Л. Вольперд болгаш В. Тихомирванович салгы хайым болган. Чемпионаттын таблицасы долдур демделеттинген. Чурттуң эң шыныраак 19 шыдыраачыларын бир ай иштинде уругуучулар маргылдазынга делегей мастери Валентина Борсенико (Свердловская) болгаш мастери Татьяна Затуловская (Бау) тилекчилер болганнар. Оларнын кийизинде 13-13 санарын алган. Бо ийи шыдыраачыларын аразында болуп немелде 6 салыгга тилээп ички алдын медальдык эзеп болур. Чемпионатты хагган байырык куралга хөл-шыдыраанык делегей

Михаил Таль эң эки салыг дээш Риганык «Шахс» журналынык шаңналын Т. Затуловская тывыскан. Затуловская эң хей — 10 тилекчилерин чеди алганы дээш тускай шаңналы-биле баз шаңнаткан. Бири разрачы В. Тихомирванович мастерлерге удуу ойнаш, эки тунелдиг болганы дээш тускай шаңналы алган. Херээженерин XX хөл-шыдыраа маргылдазы делегей чемпиони — ат дээш 1961 чылда болуп маргылдаага киржилерин илереткен. Делегей чемпиону ат дээш маргылдаага киржи эргени анаа киржи-биле тускай чалаткан делегей мастерлер К. Зворыкина, Л. Вольпердтен аңгыда, В. Борсенико, Т. Затуловская болгаш Н. Галринашвили алар чаалап алганнар.

Импералистер, Конго Республикадан холуңар ырадыңар!

Колониаторлардын болгаш оларнын саттыныкчыларынын Конгода үлүгедиг турар араатанзык чоруктарына болгаш премьер-министр Патрис Лумумбаны баштадып дүрүм баураар чазактың кижигүнерин туруп хорууданынга база оларны хиличкеткен турарына удууларыныкынын чалгыны тунувуста хүн келген турум-на улам калбарып турар. Совет улус олош колониаторларга: «Конгодан холуңар ырадыңар!», «Патрис Лумумбаны хостанар!» деп шинтирлиг негелден салып турар. Москва станок кылар Ордонында аттыг заводунун өлтөөргө чегите бири болгаш ийги өлчөгөниң ажылычыны чыгып келгенер.

Импералистердин Бөнгө Республикада үлүгедиг турар учур-дүрүм чок, араатанзык үлүгедиг шикерин чер кырының ак-сеткилдик кижилери ханы килеңээшкени-биле буруудайып турар. Мобутунун алдуктуң идегеттеринин чеспөөн хураарын КНО-дан негеп тур бис. Ташкенттин көдө ажил-агий институтун профессорларнын, башкыларынын болгаш студентилеринин митингизине 2000 хире киж киришкен. Профессор А. И. Антономовтуң ук митингиге чутаазы килеңээшкенин болгаш шыңгы негелдеп болган: «Кизи төрөгетенин аргезамыктарын үнелеп турар кизи бүрүзү Конгода байдал дугайында Совет чазактың делегетин сагыш сеткилин ханызындан деткир. Ол институтта өөренип турар кы-

дат аныктарын төлөөлекчи, аспирант Ю Ю-сун митингинин киреңчилерине мында деп чутаалаан: — Мобуту болгаш Чомбе дөң ышкан ылдыг эскерлчилерин хөлүлөп саяды алырда америк монополиялар акша-хөрөңги-даа харамнамстар. Бөм-бурту үлүгедигчилеринге харысалганы олар болгаш олардан бистик африка акдунмаларын камгалаар херек. Тажик ССР-ниң Эртемнер академиянын президентинин С. У. Умаровтуң билип турары: премьер-министр Патрис Лумумба баштаан конго улустук алдарык оолдарын колониаторлар чок кылырын ордандыж турар-дыр. КНО-нун туугуна чадгынын алган, эң-не аар кем-буруу үлүгедиг турар импералистерге Тажикстаннын эртемденери килеңеп турар. — Конгонун улустун хосталгаже болгаш хамаарышпас чорукче чүтүкүнү басып шыдапас дээрзин колониаторлар билип алзынар. Патрис Лумумбаны болгаш Конгонун оон-даа өске демократтыг удурутчуларын хостанар! — деп, Ленин аттыг колхозтуң даргазы С. Фаттаев чутаалаан.

Конгонун чөөн мөжүзүндө хамаатыларын шери́гге келдерин чарлаан

ЛОНДОН. (СЭТА). Дүрүм баураар чазактың холуңда турар чөр — Конгонун Чөөн мөжүзүчче Мобутунун шери́глерин халдап кирген деп мөдөөгө холбаштыр Чөөн мөжүдө хамаатыларын шери́гте келдерин чарлаан. Рейтер агенттигидин Лепольд-вилдеп диннатканы баураар алдыр, ол мөжүзү хамааты чуртакчыларындан 1300 кижини шери́гте келдирткен. Ол ышкан куралдарда шери́г албаныларын база шери́гте келдирткен деп диннаткан.

дан аныктарын төлөөлекчи, аспирант Ю Ю-сун митингинин киреңчилерине мында деп чутаалаан: — Мобуту болгаш Чомбе дөң ышкан ылдыг эскерлчилерин хөлүлөп саяды алырда америк монополиялар акша-хөрөңги-даа харамнамстар. Бөм-бурту үлүгедигчилеринге харысалганы олар болгаш олардан бистик африка акдунмаларын камгалаар херек. Тажик ССР-ниң Эртемнер академиянын президентинин С. У. Умаровтуң билип турары: премьер-министр Патрис Лумумба баштаан конго улустук алдарык оолдарын колониаторлар чок кылырын ордандыж турар-дыр. КНО-нун туугуна чадгынын алган, эң-не аар кем-буруу үлүгедиг турар импералистерге Тажикстаннын эртемденери килеңеп турар. — Конгонун улустун хосталгаже болгаш хамаарышпас чорукче чүтүкүнү басып шыдапас дээрзин колониаторлар билип алзынар. Патрис Лумумбаны болгаш Конгонун оон-даа өске демократтыг удурутчуларын хостанар! — деп, Ленин аттыг колхозтуң даргазы С. Фаттаев чутаалаан.

Алжир улусту деткир

Хосталганы болгаш хамаарышпас чорукту тыпсыр негезин алжир улуска удуу француз колониаторларын араатанзык ажаллашкыны делегейин хей-ниитинин киленин бодурун. Марокконун күш-ажыл эвилелин парлаан делегетинде чутаалап турары болса: Африканык бүгү улустары Алжирни хостатарын национал фронтунун талазынга демисежир учурулу. Марокко шериглерин хөдөйлү үгөш, Марокконун дефиказын франсуз шериглерин үдүрдериң чедип алдыр, а эржеж чутуга апарса, араб дефиказынде француз колониализм дооуу-биле ууткаары дээш алжир национал-хосталгалык шеригтин демиселин киржирин Марокконун күш-ажыл эвилели негеп турар.

Конгонун дүрүм баураар премьер-министр Патрис Лумумбаны, конго сенаттын даргазы Окингоу, парламент даргазы Касонгону парламэнт элэн хей министрлерин база парламент депутаттарын конго улустун эскерлчилерин, дээрбөк Мобуту турган кара бажынарда хоруудан уругулуңду турар. Ол мадырлар бодуну улустунга, бодуну чуртуңа шычып холук артырған. Оларнын аттары хосталга дээш демисежир турар Африканык туктары апарылган.

Обласка АГААР-ВОЙДУСТУН байдалы

Кызылдың агаар-бойдус шичилээр станциянын медальерин баураар алырты, бөгүн обласка будуттагы чалпап каап турар хүн болуп, чамдык чөлөргө хар чар. Хат колпак болгаш сонгу-барым чүс утланыш-кының. Агаарнын температурасы: барын талакы районнарда — 18 — 23, оон өске районнарда — 23 — 28, а Кызылга — 21 — 26 градус соок.

Кинотеатрларга бөгүн кинотеатрларга: «ВЛКСМ-НИИ 30 ЧЫЛЫ» (уугу загла): «Тараа болгаш роза чекетер» — 11.30, 1.30, 3.30, 5.30, 7.30, 9.30 шактарда; бисе залга: «Расулгана» — 5, 7, 9 шактарда. «КАА-ХЕМ»: «Бо чүс чыл-биле чажыт киж» — 1.15, 9.15 шактарда. «Мурунда-кадыр өтпек» — 11.15, 3.15, 5.15, 7.15 шактарда. «ВОСТОК»: «Евгения Гранде» — 3.15, 5.15, 7.15, 9.15 шактарда.

Тываның хөгжүм-шии театрынга декабрының 20—21 хуннеринде.

КОНЦЕРТ ССРЭ-ниң Улуг театрының ыраажызы, РСФСР-ниң алдарык артизи П. ЧЕКИННИК концерти болур. Ол концертке Москва хоорайның Гастерольбурунун артистери эштер Свердлина, Краснушкина, Раскосов, Лобачева, Панченко болгаш оон-даа өскөлөр киржир. Концерттин эгелээри кежээкинин 7 шак 30 минута. Коллективтиг чагыглары хүлээп ап турар. Дирекция.

ОБЛАСТЫҢ КИНОЭКРАННАРЫНГА **Кылаңнааш БОЛУК** деп кинону көрүңер.

РЕДАКЦИЯНЫҢ АДРЕЗИ: Кызыл, Шетиктин кудумчузу, бажың № 3 ТЕЛЕФОННАРЫ: редакторун 24-63, редакторун оралакчынык 35-24, пропаганда килдизиниң 23-54, харысалгалык секретаринык болгаш харысалгалык дежурниң 23-35, өмдө ажил-агий, улустур болгаш транспорт килдизериниң 25-38, партияны-амыдырал болгаш культураны-амыдырал килдизериниң 37-13, иштики информация килдизиниң 20-60, чагаа болгаш совет тургузу килдизериниң 21-27, аялдамалдыкчыларын 22-64, бухгалтериянык 31-75, корректорларын 21-47. Солун келбейи барганда 32-75 телефонго долгаар.